

סקר ציפיות בתעשייה

לחודשים ינואר – מרץ 2024

תקציר מנהלים

תחזית לרבעון הראשון של 2024:

- 29% צופים ירידה (מאזן נטו חזוי² של -8%)
- 23% צופים ירידה (מאזן נטו חזוי של -6%)
- 37% צופים ירידה (מאזן נטו חזוי של -15%)
- 29% צופים ירידה (מאזן נטו חזוי של -7%)
- 20% צופים ירידה (מאזן נטו חזוי של -2%)
- צפי לזינוק בתפוקה, מועסקים ובהשקעות

ברבעון האחרון של 2023:

- 53% דיווחו על ירידה (מאזן נטו¹ -30%)
- 37% דיווחו על ירידה (מאזן נטו -19%)
- 59% דיווחו על ירידה (מאזן נטו של -32%)
- 39% דיווחו על ירידה (מאזן נטו של -12%)
- 25% דיווחו על ירידה (מאזן נטו של -11%)
- התרחבות בתפוקה, מועסקים והשקעות

תפוקה

מועסקים

מכירות לשוק המקומי

משלוחי יצוא

השקעות

פעילות רב לאומית בחו"ל

קבלת אשראי חדש

27% מהתעשיינים דיווחו על קושי

מדד מפעלים גדולים

ירידה של 8% לעומת הרבעון הקודם

שמירת מסגרת אשראי קיימת

30% מהתעשיינים דיווחו על קושי

מדד מפעלים קטנים ובינוניים

התכווצות של 14% לעומת הרבעון הקודם

אגף כלכלה

המחלקה למחקר כלכלי

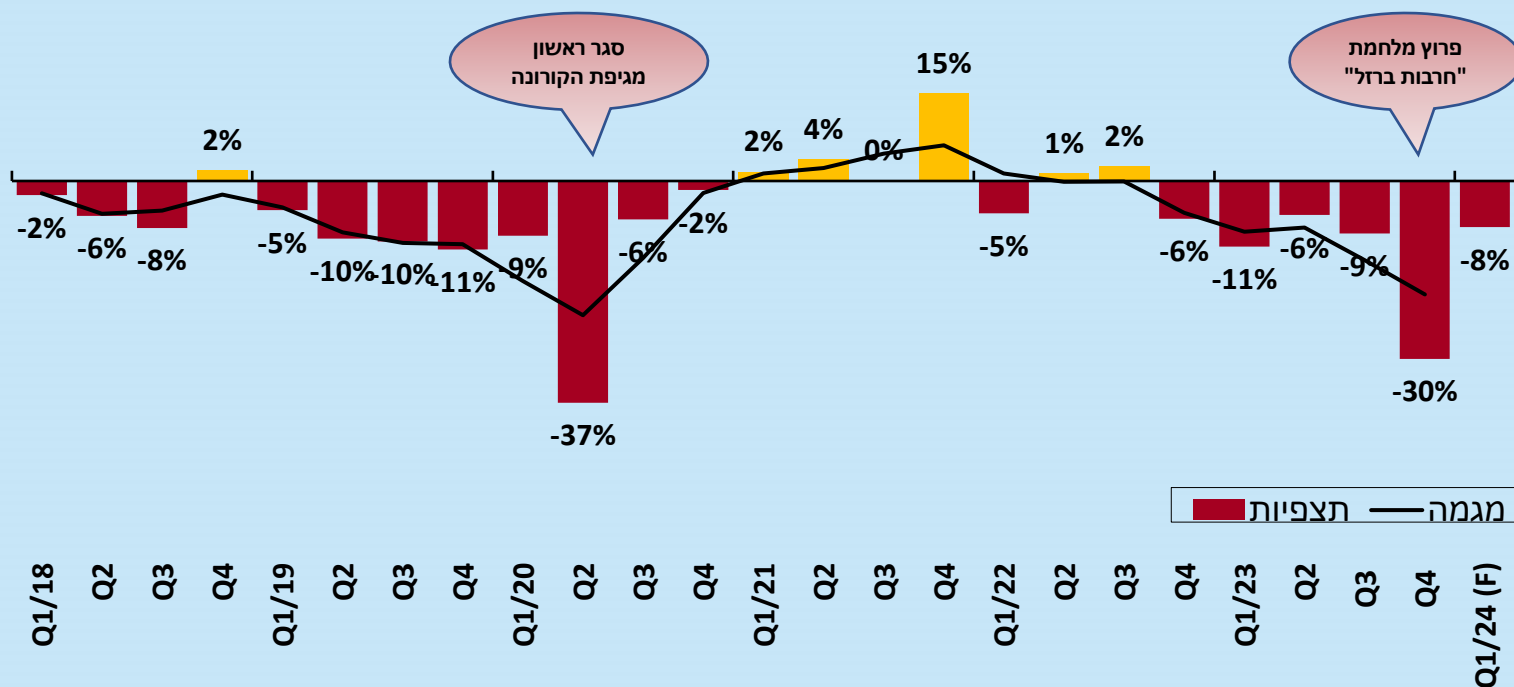
[1] מאזן נטו = שיעור המדווחים על עלייה פחות שיעור המדווחים על ירידה, משוקלל בהתאם לעוצמת השינוי.

[2] מאזן נטו חזוי, מנוכה מקדם ההטייה, הנגזר ממוצע הפערים בעשור החולף (2010-2019) בין תחזיות התעשיינים לדיווחיהם בפועל, ראה הסבר לגבי מקדם ההטייה בנספח מתודולוגי.

תפוקת התעשייה

תפוקת התעשייה, 2018-2023

מאזן נטו

53% דיווחו על ירידה בייצור, 19% על עלייה בייצור, ו-28% נוספים דיווחו כי אין שינוי.

ברבעון האחרון של 2023 נרשמה נסיגה משמעותית בתפוקת התעשייה: דיווחי התעשיינים מצביעים על מאזן נטו¹ שלילי של כ-30%, זאת על רקע פרוץ מלחמת חרבות ברזל וההשלכות הנלוות לכך (גיוס נרחב למילואים, חסימת צירי נסיעה מרכזיים בימים הראשונים ללחימה, פינוי מפונים מקווי העימות וכו').

למעשה, הפעם האחרונה בה נרשם מאזן נטו שלילי נמוך יותר היה בסגר הראשון של הקורונה ברבעון השני של 2020.

כמו כן, חלה נסיגה בניצולת הציוד בתעשייה: מאזן נטו¹ שלילי של כ-25%, זאת לאחר התכווצות של כ-13% במאזן נטו בסקר הקודם. כמו כן, דווח על התכווצות מלאי המוצרים המוגמרים עם מאזן נטו¹ שלילי של כ-9%, ובנוסף ירידה במלאי חומרי הגלם עם מאזן נטו שלילי של כ-5%.

לרבעון הראשון של 2024 צופים התעשיינים ירידה נוספת בתפוקתם, תוך האטה בקצב: מאזן נטו חזוי² שלילי של כ-8%.

אגף כלכלה

המחלקה למחקר כלכלי

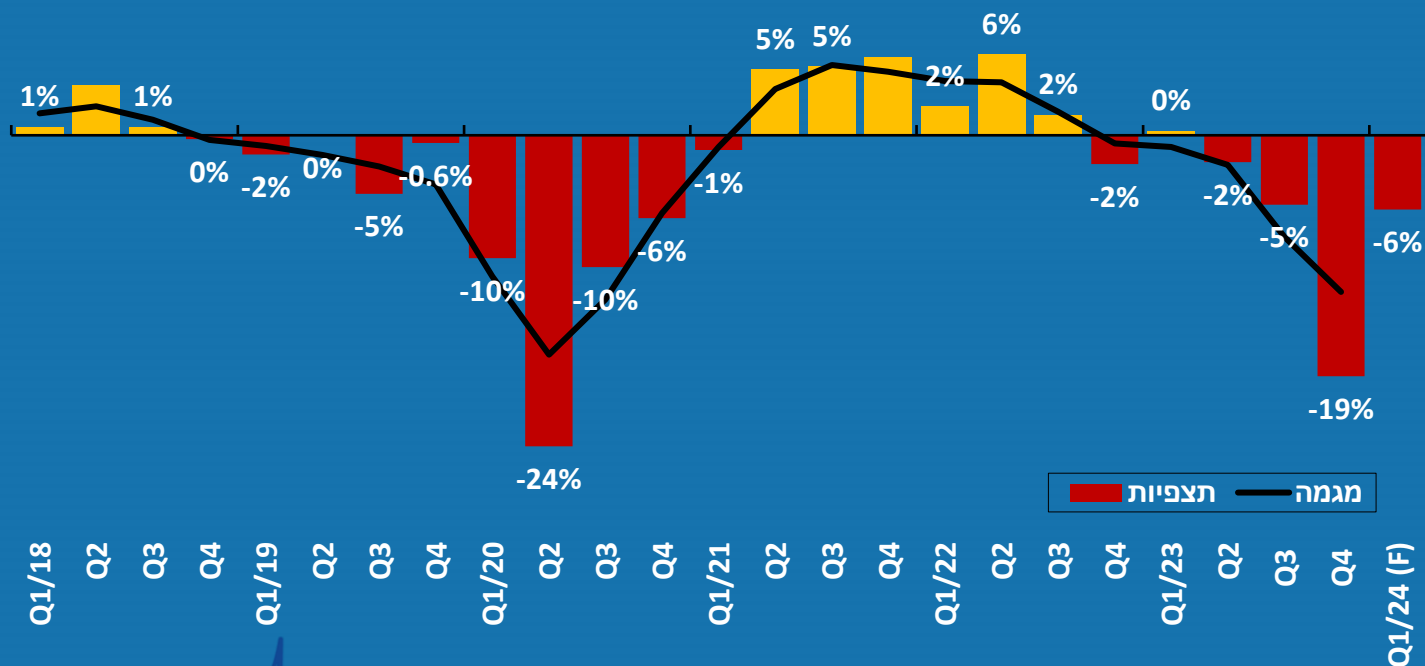
[1] מאזן נטו = שיעור המדווחים על עלייה פחות שיעור המדווחים על ירידה, משוקלל בהתאם לעוצמת השינוי.

[2] מאזן נטו חזוי, מנוכה מקדם ההטייה, הנגזר ממוצע הפערים בעשור החולף (2010-2019) בין תחזיות התעשיינים לדיווחיהם בפועל, ראה הסבר לגבי מקדם ההטייה בנספח מתודולוגי.

מועסקים בתעשייה

מועסקים בתעשייה, 2018-2023
מאזן נטו

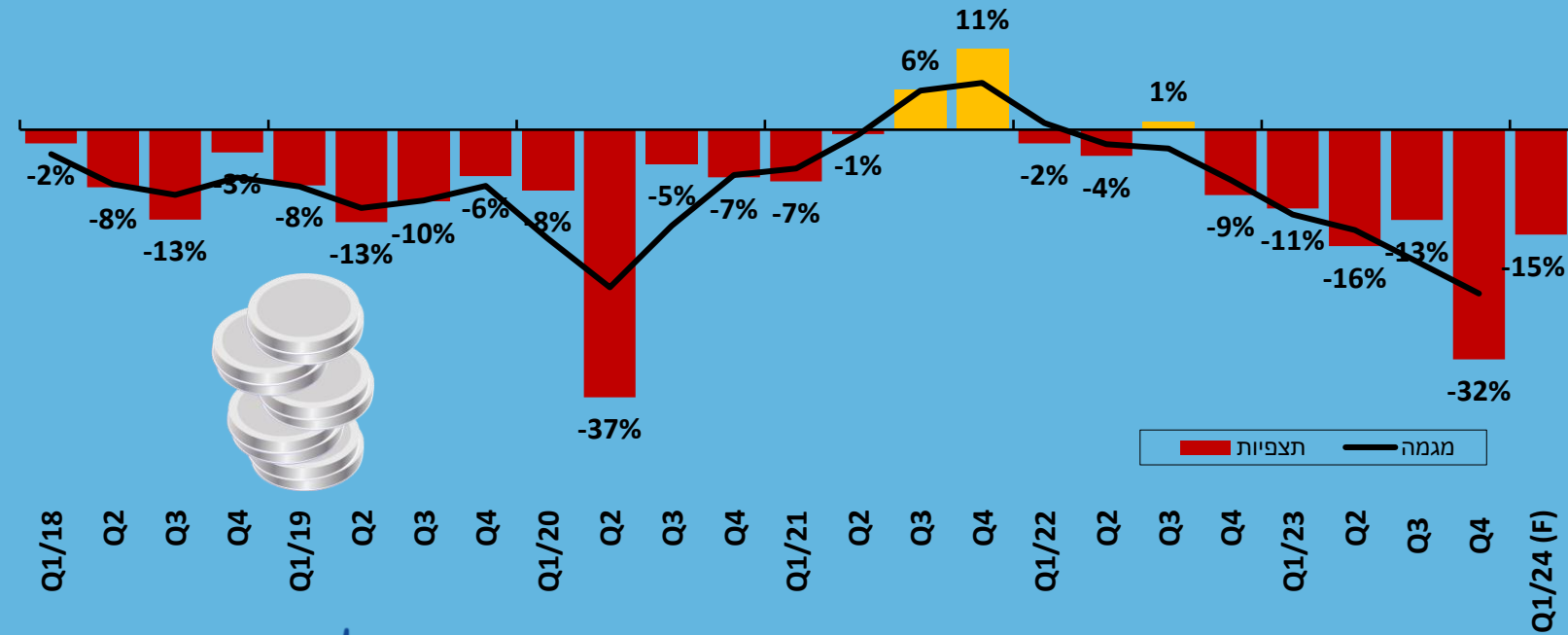
- 37% דיווחו על ירידה במועסקים, כ-9% בלבד על עליה, וכ-54% נוספים דיווחו כי אין שינוי.
- ברבעון האחרון של 2023 מספר המועסקים בתעשייה ירד: דיווחי התעשיינים מצביעים על מאזן נטו שלילי של כ-19%*.
- במקביל, הקושי בגיוס עובדים מקצועיים לתעשייה נמשך: אחוז התעשיינים המדווחים על קושי ברבעון האחרון של 2023 עמד על כ-84%, בהמשך לשיעור של כ-83% ברבעון השלישי של השנה.
- להערכת התעשיינים, ברבעון הראשון של 2024 צפויה ירידה נוספת במצבת העובדים בתעשייה, תוך האטה בקצב: מאזן נטו שלילי חזוי של כ-6%.

מכירות לשוק המקומי

מכירות לשוק המקומי, 2018-2023

מאזן נטו

- בסך הכל, 59% דיווחו על ירידה במכירות לשוק המקומי, לעומת 18% שדיווחו על עליה, 23% נוספים דיווחו שאין שינוי.

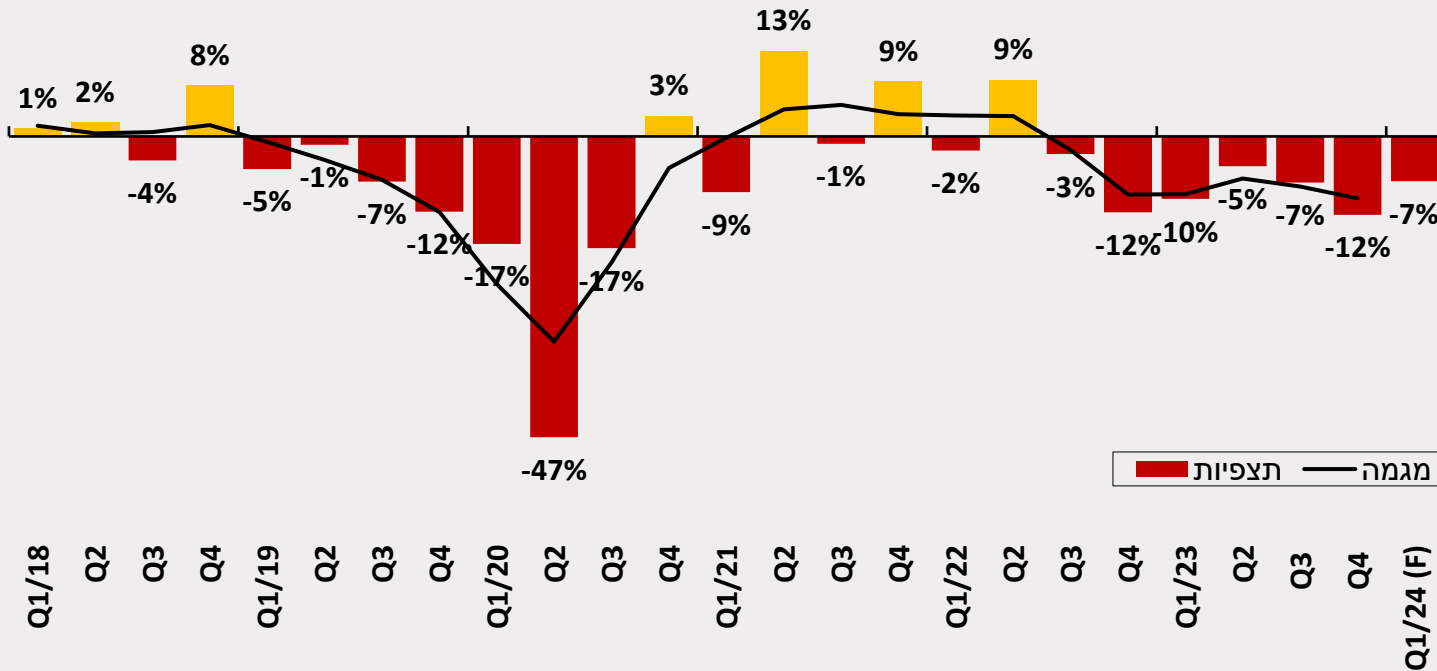
- ברבעון האחרון של 2023 חלה נסיגה משמעותית במכירות התעשייה לשוק המקומי: מאזן נטו שלילי של כ-32%, זאת על רקע הירידה בביקוש בשוק המקומי עקב המלחמה. תמונה דומה עולה גם ממדד מנהלי הרכש ומסקירות בנק ישראל.

- לרבעון הראשון של 2024 צופים התעשיינים המשך התמתנות במכירות לשוק המקומי, תוך האטה בקצב: מאזן נטו חזוי שלילי של כ-15%.

משלוחי יצוא

משלוחי יצוא, 2018-2023
מאזן נטו

- בסך הכל, 39% דיווחו על ירידה במשלוחי יצוא, 29% על עליה, ו-32% נוספים דיווחו כי אין שינוי.

- ברבעון האחרון של 2023 חלה התכווצות ביצוא, תוך האצה בקצב: מאזן נטו שלילי של כ-12%, לאחר מאזן נטו שלילי של כ-7% ברבעון השלישי של השנה.

- חזרה הנסיגה ברווחיות היצוא: מאזן נטו שלילי של כ-17% ברווחיות היצוא, בהמשך למאזני נטו חיוביים מתחילת השנה. יצויין כי ברכיב זה נרשם מאזן נטו שלילי באופן רצוף מ-2015 ועד לפני נתוני שלושת הרבעונים הראשונים של שנת 2023, זאת ככל הנראה על רקע פיחות השקל מתחילת השנה. אף שהשקל פוחת עם פרוץ המלחמה, לקראת סוף שנת 2023 השקל התחזק וחזר לרמה של כ-3.6, זאת לעומת 4 ש"ח בשבועיים לאחר תחילת המלחמה. לכן, מדובר בירידה ברווחיות היצוא ביחס לרבעונים שקדמו.

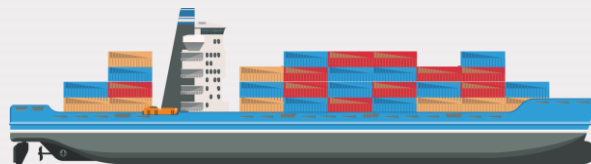
- לרבעון הראשון של 2024 צופים התעשיינים המשך נסיגה במשלוחי היצוא: מאזן נטו שלילי חזוי של כ-7%.

- הגורמים העיקריים שבלמו את צמיחת היצוא לפי דירוג היצואנים הם: עלויות ייצור מקומיות, קשיי שיווק וחדירה לשווקים, מחירים בינלאומיים, ביקושים עולמיים, ופריזם העבודה.

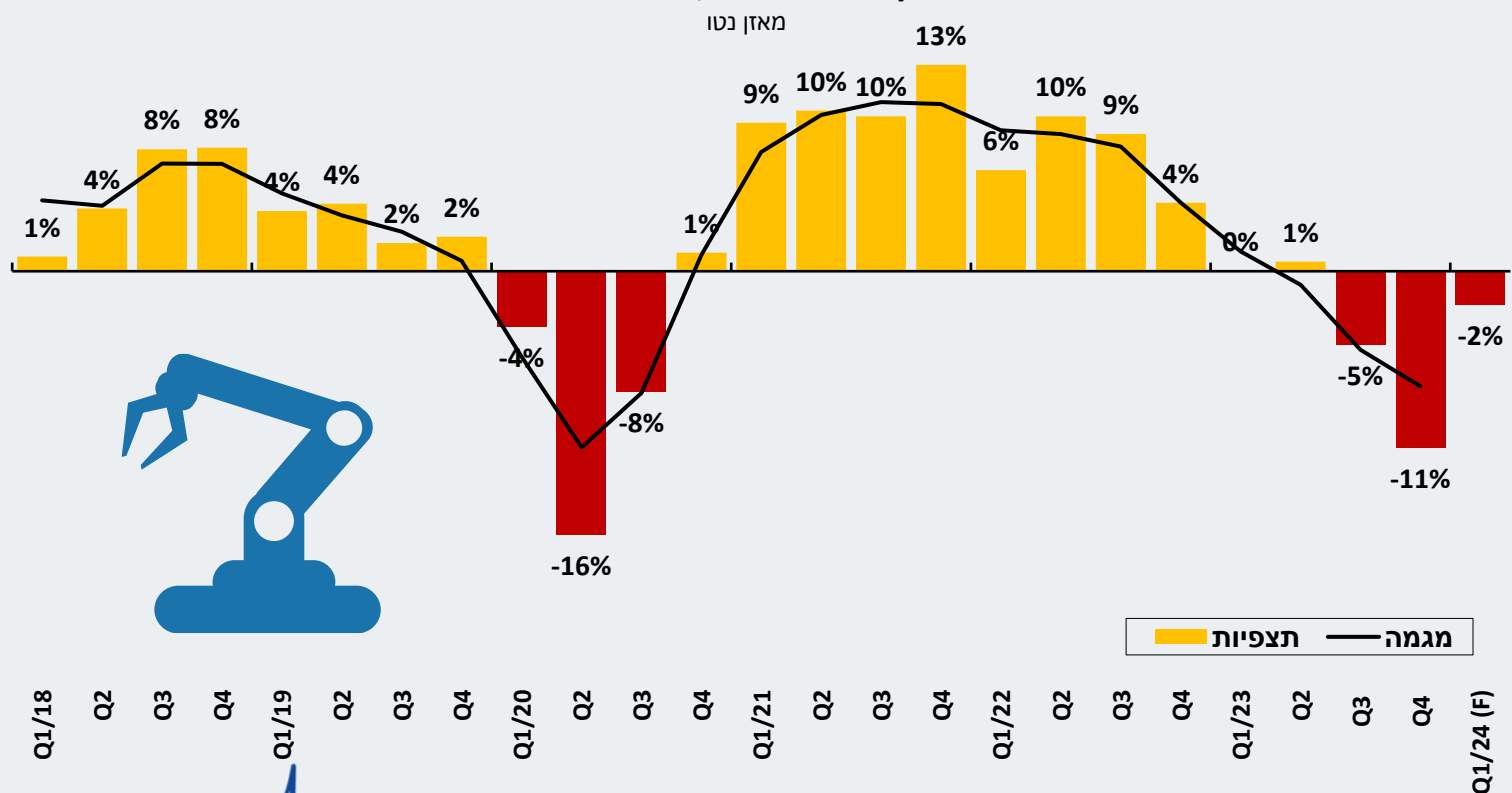
אגף כלכלה

המחלקה למחקר כלכלי

השקעות בתעשייה

השקעות בתעשייה, 2018-2023

- בסך הכל, 25% דיווחו על ירידה בהשקעות בתעשייה, 15% על עליה, ו-60% נוספים דיווחו כי אין שינוי.

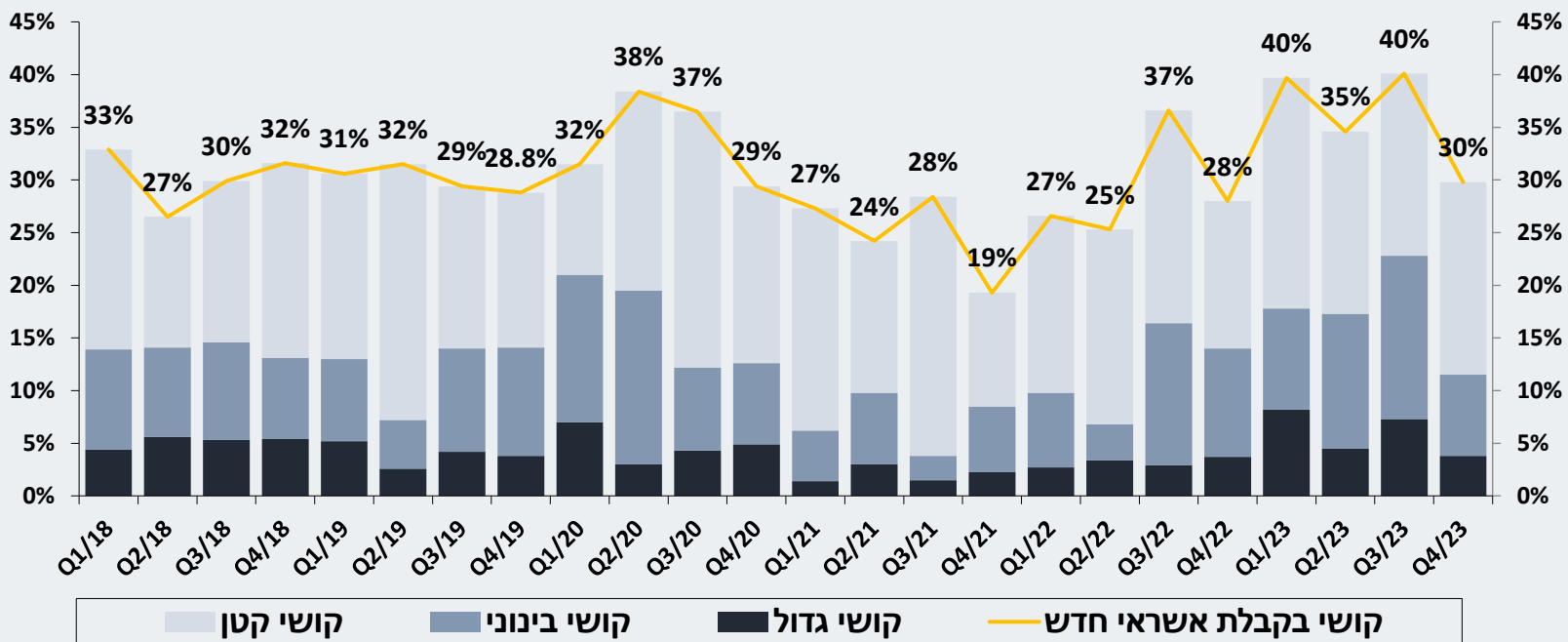
- ברבעון האחרון של 2023 חלה ירידה בהשקעות התעשייה בנכסים קבועים: מאזן נטו שלילי של כ-11%. בבחינת נתוני המגמה, ניכר כי מגמת הירידה במאזן הנטו של השקעות התחילה ונמשכת מתחילת 2022, במקביל לגל העלאות הריבית בישראל ע"י בנק ישראל.

- דיווחי התעשיינים מצביעים על עלייה בהוצאות המימון הריאליות: מאזן נטו חיובי של כ-20% בתקופה הנסקרת, זאת בהמשך לעלייה בסקר הקודם, בו נרשמה עלייה של כ-24%, זאת על רקע עליות הריבית בארץ ובעולם.

- לרבעון הראשון של שנת 2024 צופים התעשיינים ירידה קלה בהשקעות התעשייה: מאזן נטו חזוי של כ-2%, זאת לצד צפי התעשיינים להמשך עלייה בהוצאות המימון הריאליות, תוך האטה בקצב: מאזן נטו חזוי חיובי של כ-9%.

אשראי בתעשייה

קושי בשמירה על מסגרת אשראי קיימת

- ברבעון האחרון של 2023 נמשך הקושי בשמירה על מסגרת אשראי קיימת: 30% מהתעשיינים דיווחו על קושי בשמירה על מסגרת אשראי קיימת*, זאת לאחר שיעור של 40% שדיווחו על כך ברבעון השלישי של השנה. באופן כללי, ניכר כי החל מהרבעון האחרון של 2021, הקושי הזה הולך וגובר, כאשר ברבעונים האחרונים הדיווח על 'קושי גדול' עלה.
- בניכוי התעשיינים שכלל אין להם צורך בשמירה על מסגרת אשראי קיימת**, שיעור התעשיינים שדיווחו על קושי עומד על 42% ברבעון האחרון של השנה, זאת לאחר שיעור של 54% ברבעון השלישי של 2023.

התאחדות
התעשיינים
בישראל

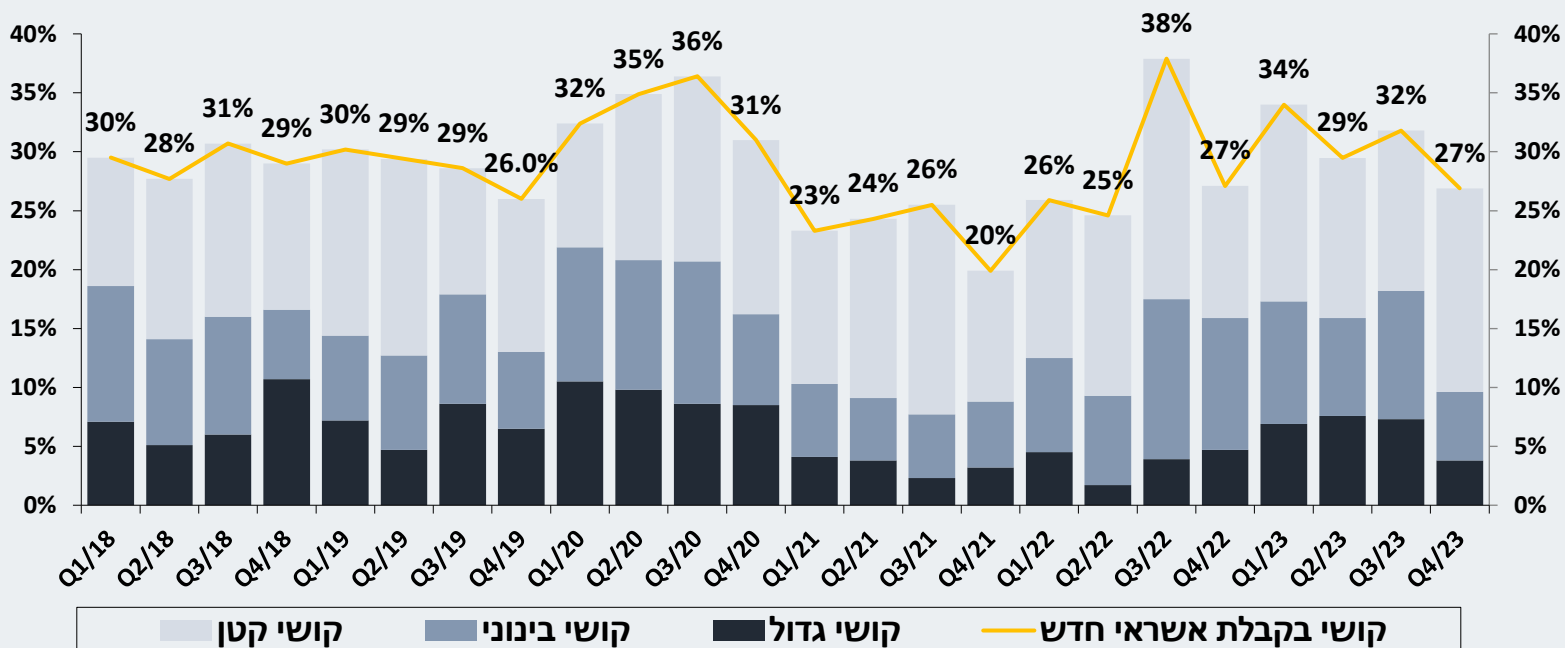
אגף כלכלה

המחלקה למחקר כלכלי

התעשיינים נשאלו האם יש להם קושי בשמירה על מסגרת אשראי קיימת, כאשר היה ניתן לבחור מבין התשובות הבאות: קושי גדול, קושי בינוני, קושי קטן, אין קושי ואין צורך. * אחוז התעשיינים שסימנו קושי בשמירה על מסגרת אשראי קיימת מסך העונים על השאלה. ** אחוז התעשיינים שסימנו קושי בשמירה על מסגרת אשראי קיימת מסך התעשיינים שדיווחו שיש צורך בשמירה על מסגרת אשראי.

אשראי בתעשייה

קושי בקבלת אשראי חדש

- ברבעון האחרון של 2023 נמשך הקושי בקבלת אשראי חדש: 27% מהתעשיינים דיווחו על קושי בשמירה על קבלת אשראי חדש*, זאת לאחר שיעור של 32% שדיווחו על כך ברבעון השלישי של השנה. באופן כללי, ניכר כי החל מהרבעון האחרון של 2021, הקושי הזה הולך וגובר, כאשר ברבעונים האחרונים הדיווח על 'קושי גדול' עלה.
- בניכוי התעשיינים שכלל אין להם צורך בקבלת אשראי חדש**, שיעור התעשיינים שדיווחו על קושי עומד על 42% ברבעון השני של השנה, זאת לאחר שיעור של 49% ברבעון השלישי של 2023.

התאחדות
התעשיינים
בישראל

אגף כלכלה

המחלקה למחקר כלכלי

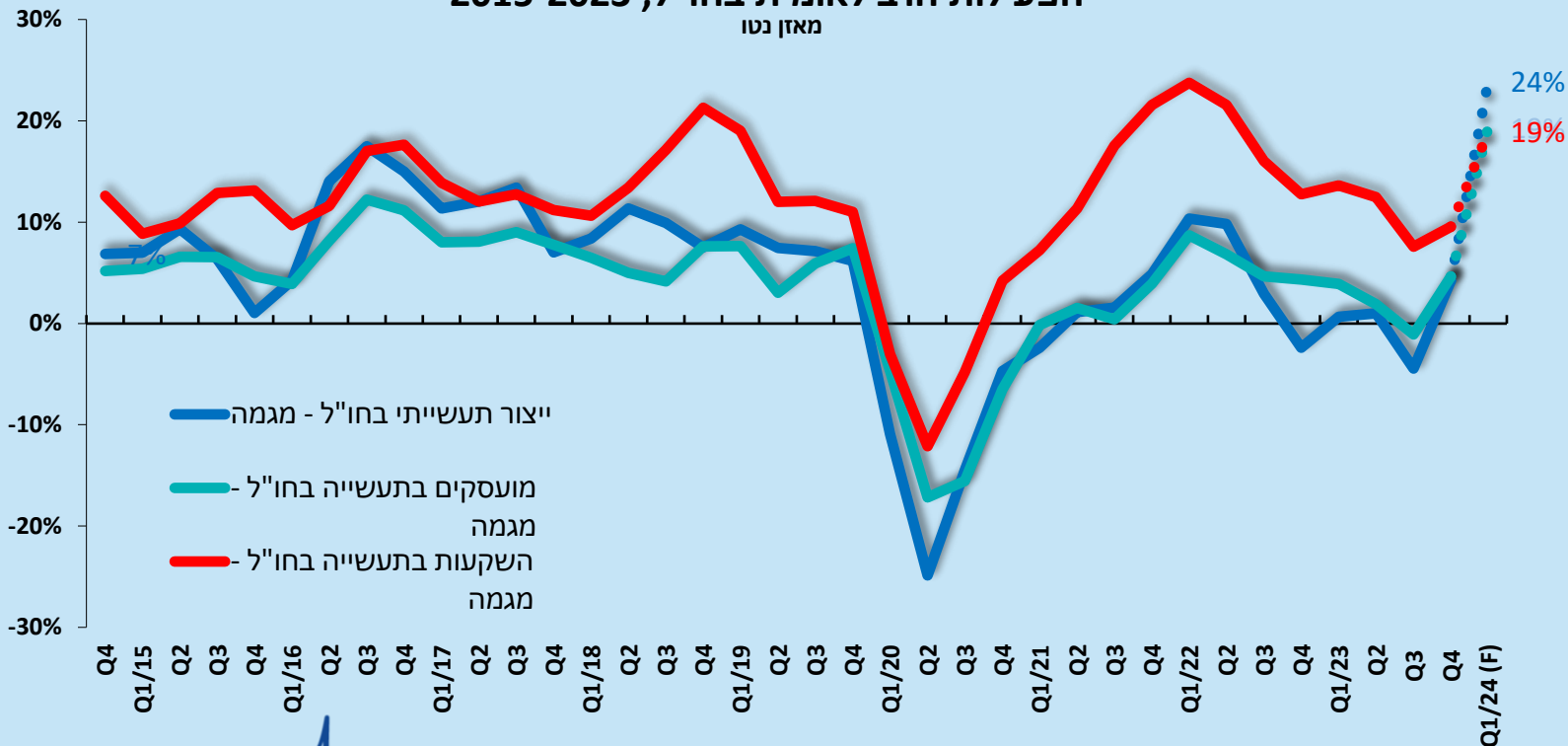
התעשיינים נשאלו האם יש להם קושי בקבלת אשראי חדש, כאשר היה ניתן לבחור מבין התשובות הבאות: קושי גדול, קושי בינוני, קושי קטן, אין קושי ואין צורך.
* אחוז התעשיינים שסימנו קושי בקבלת אשראי חדש מסך העונים על השאלה.
** אחוז התעשיינים שסימנו קושי בקבלת אשראי חדש מסך התעשיינים שדיווחו שיש צורך בקבלת אשראי חדש.

הפעילות הרב לאומית

הפעילות הרב לאומית בחו"ל, 2015-2023

מאזן נטו

ברבעון האחרון של 2023 חלה צמיחה בתפוקת המפעלים בחו"ל: מאזן נטו חיובי של כ-5%, זאת לאחר מאזן נטו שלילי של כ-18% ברבעון השלישי של השנה.

במקביל, נרשמה עלייה במצבת העובדים בחו"ל: מאזן נטו חיובי של כ-3% ברבעון האחרון של 2023, זאת לאחר נסיגה של 7% ברבעון הקודם.

גם ברכיב השקעות המפעלים בחו"ל, חלה צמיחה, תוך האצה בקצב: מאזן נטו חיובי של כ-8% נרשם ברבעון האחרון של 2023, לאחר מאזן נטו חיובי בשיעור של כ-2% ברבעון הקודם.

לרבעון הראשון של 2024 צופות חברות התעשייה הרב-לאומיות זינוק בפעילותן בחו"ל: במועסקים מאזן נטו חזוי חיובי של כ-24% וגם בהשקעות (מאזן נטו חיובי חזוי של כ-19%).

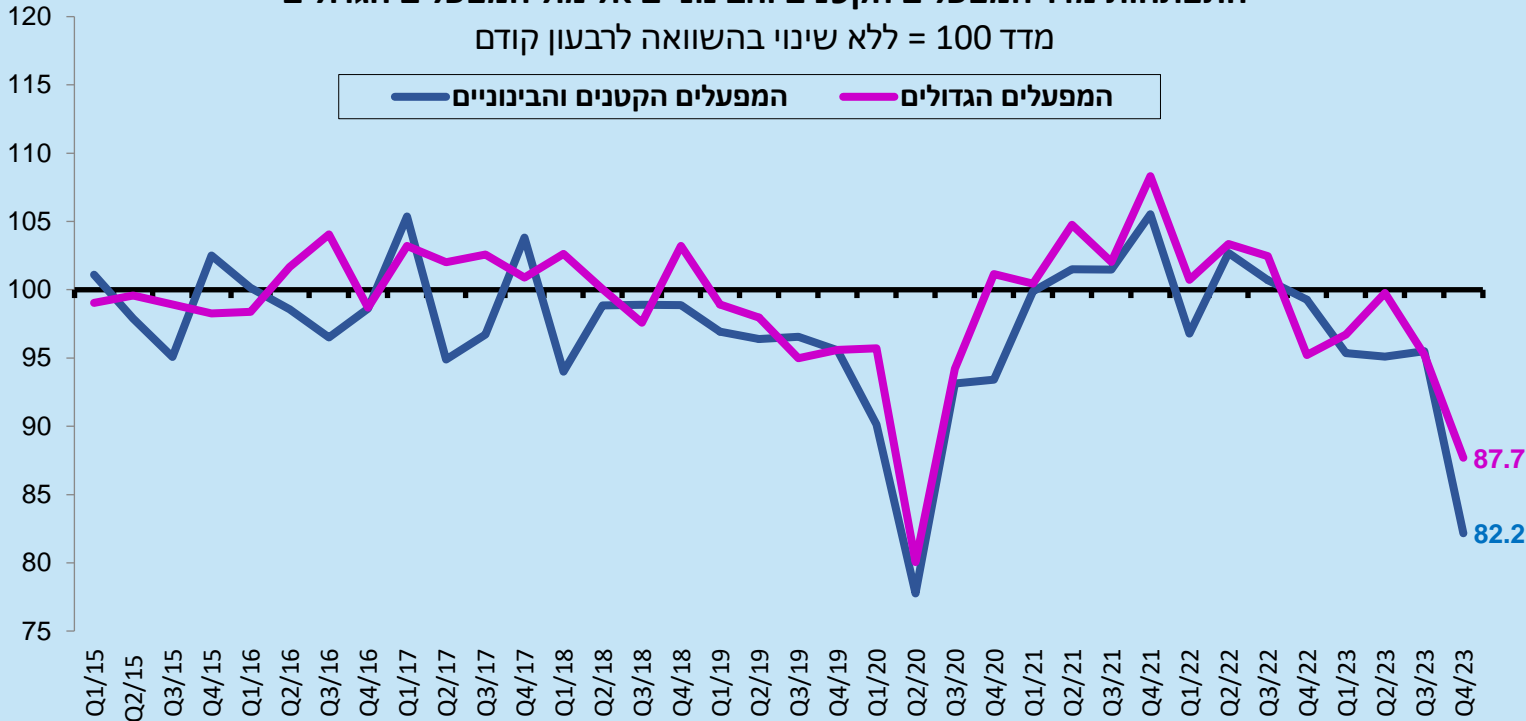

אגף כלכלה

המחלקה למחקר כלכלי

מדד המפעלים הקטנים והבינוניים

התפתחות מדד המפעלים הקטנים והבינוניים אל מול המפעלים הגדולים
מדד 100 = ללא שינוי בהשוואה לרבעון קודם

- ברבעון האחרון של 2023 מדד המפעלים הקטנים והבינוניים הגיע לרמה של 82.2 נקודות, נסיגה של כ-14% לעומת הרבעון הקודם. דיווחי התעשיינים מצביעים על ירידה בכלל רכיבי המדד: מאזן נטו שלילי של כ-39% בתפוקה, של כ-20% במועסקים, של כ-12% בהשקעות ושל כ-10% במשלוחי היצוא.

- בבחינת מדד המפעלים הגדולים נרשמה נסיגה של כ-8% לעומת מדד הסקר הקודם, והמדד עומד כרגע על 87.7 נקודות. בבחינת רכיבי המדד עולה כי כלל רכיביו רשמו התכווצות ביחס לרבעון הקודם. דווח על מאזן נטו שלילי של כ-22% בתפוקה, של כ-18% במועסקים, של כ-14% במשלוחי היצוא ושל כ-10% בהשקעות.

התאחדות
התעשיינים
בישראל

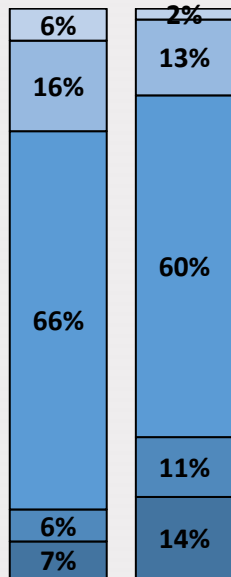
אגף כלכלה

המחלקה למחקר כלכלי

המדד המשוקלל המוצג בדו"ח זה, מחושב על ידי תשובות המשיבים באינדיקטורים תוצר, מועסקים, השקעות ויצוא. המשקולות שבקבעו לצורך חישוב המדד הינם תוצר (45%), מועסקים (35%), השקעות (10%) ויצוא (10%).

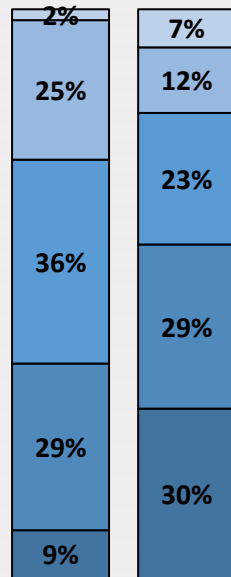
נספחים

התפלגות המשיבים בסקר ציפיות לפי אינדיקטורים עיקריים
השוואה רבעון אחרון 2023 לרבעון אחרון 2022

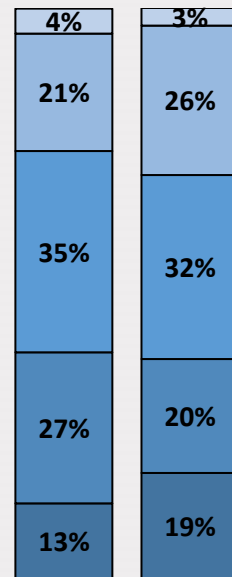
רבעון אחרון 2022 | רבעון אחרון 2023

השקעות

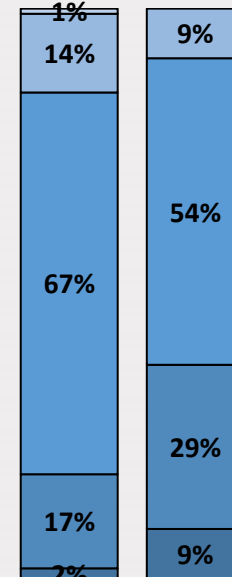
רבעון אחרון 2022 | רבעון אחרון 2023

מכירות בשוק המקומי

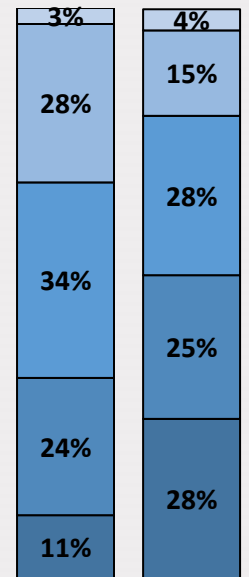
רבעון אחרון 2022 | רבעון אחרון 2023

משלוחי יצוא

רבעון אחרון 2022 | רבעון אחרון 2023

מועסקים

רבעון אחרון 2022 | רבעון אחרון 2023

יצור

■ עלייה ניכרת
 ■ עלייה קטנה
 ■ אין שינוי
 ■ ירידה קטנה
 ■ ירידה ניכרת

אגף כלכלה

המחלקה למחקר כלכלי

נספח מתודולוגי - מקדם ההטייה

מקדמי ההטייה, באחוזים

(מקדם חיובי = נטייה לאופטימיות יתר, מקדם שלילי = נטייה לפסימיות)

פרמטר	תפוקה	יצוא	שוק מקומי	מועסקים	השקעות
סה"כ תעשייה	5.4	4.9	4.8	-0.5	-0.7

■ החל משנת 2014 מבצע אגף המחקר הכלכלי ניכוי של מקדם ההטייה למאזני הנטו המתקבלים מתחזיות התעשיינים, זאת מאחר שבמשך תקופה ארוכה נמצאה הטייה של תחזיות התעשיינים בסקר הציפיות אל מול הדיווחים בפועל. לגבי רוב הפרמטרים, נמצאה הטייה זו חיובית, כלומר נטייה לאופטימיות יתר, ובמיעוטם נמצאה נטייה לפסימיות.

■ **מקדם ההטייה** - הפער הממוצע בעשור החולף³ שנמצא בין מאזן הנטו של תחזיות התעשיינים⁴ למאזן הנטו של דיווחיהם בפועל לאותו רבעון.

[3] מהרבעון הראשון של 2009 עד לרבעון האחרון של 2018.

[4] אחוז התעשיינים המדווחים על גידול, פחות אחוז המדווחים על נסיגה, משוקלל לפי עוצמת השינוי המדווחת.

בדבר הסברים והבהרות ניתן לפנות לצוות המחלקה למחקר כלכלי

אלה גורביץ', מנהלת המחלקה
ellag@industry.org.il | 03-5198810
פלג סהר, כלכלן המחלקה
pelegs@industry.org.il
יעל גרטנר, כלכלנית המחלקה
yaelg@industry.org.il